

De villa die afbrandde

De brand die 18 december, 's nachts om half twee, een groot deel van een villa verwoeste, heeft een interessante historie. Zo interessant dat het op de nominatie stond een gemeentelijk monument te worden.

Villa Cruysbergen (ook Dravershof en De Zanderij genoemd) heeft een ontstaansgeschiedenis die verweven is met een

deel van de levensgeschiedenis van opdrachtgever, Henri Broekman. In 1893 opende hij een paardenrenbaan, de Cruysbergenbaan, tussen de Franse Kampweg en de Nieuwe 's-Gravelandseweg. De renbaan lag op een deel van het voormalige Landgoed Cruysbergen. In 1880 had Broekman een perceel van het terrein aangekocht van jonkheer Rutgers van Rozen-

burg en huurde hij tevens wat naastgelegen weilanden. In 1906 liet hij Villa Cruysbergen aan de Nieuwe 's-Gravelandseweg bouwen, vlak bij één van de twee toegangen naar de paardenrenbaan.

De architecten Van der Goot en Kruisweg ontwierpen een houten villa met kleine houten 'stal en knechtswoning'. Broekman had Van der Goot en Kruisweg eerder opdracht gegeven om de verschillende gebouwen op zijn renbaan te ontwerpen. De architecten bouwden in een overgangsarchitectuur uit de eerste helft van de twintigste eeuw. De hout/chalet-architectuur van de villa doet denken aan de ontwerpen voor de gebouwen op de renbaan, alleen minder rijk gedecoreerd. De villa lag in het gebied dat door het Ministerie van Oorlog was aangewezen als 'verboden kring', vanwege de verdedigingswerken I (Aan den Koedijk) en II (Bussum Vooruit). Daarom is de villa van hout met alleen een stenen fundament, plint en schoorsteen. In geval

De villa vlak na de brand

Foto Jaap van Hassel

van oorlog(sdreiging) zou de villa snel verwoest kunnen worden.

Links van de villa lag een groot terrein dat tot aan de (tweede) toegangsweg van de renbaan liep. In 1912 werd het wedden op paardenraces verboden en was binnen korte tijd de renbaan niet meer rendabel te exploiteren en werd deze gesloten.

De villa en stal met knechtswoning werden later opgedeeld

in twee percelen. De villa werd nummer 78A, de stal en knechtswoning werd nummer 78. Nummer 80 is later tussen de villa en de toegangsweg gebouwd.

Klaas Oosterom

De villa in 1965 met rechts de knechts/chauffeurswoning.